

ručební povinnosti do 2 let, počítajíc zpět ode dne exekučního prodeje (ode dne udělení příklepu), po případě ode dne povolení vnučené správy zavazeného objektu. Důsledkem toho je, že při převodu nuceném ručí nový nabyvatel za nedoplatky splatné v posledních dvou letech přede dnem, kdy nuceným převodem nemovitost na něj přešla, že tedy jest zde rozsah ručení stanoven tím způsobem, že nabyvatel ručí za nedoplatky splatné v době dvou let přede dnem převodu nemovitosti. Odkazuje-li pak odst. 4., jak bylo již shora řečeno, co do rozsahu ručební povinnosti na toto ustanovení, pak lze obsah jeho logicky vykládati jediné, že stanoví rozsah povinnosti té rovněž tím způsobem, že i při jiném způsobu nabytí nemovitosti ručí nabyvatel za nedoplatky, splatné v době dvou let přede dnem převodu nemovitosti. Nelze však ustanovení § 265, odst. 4., vykládati v tom směru — jak to činí stížnost — že by i pro tento případ byl stanoven požadavek převodu nucenou dražbou resp. uvalení vnučené správy, poněvadž pak by ustanovení toto vzhledem k tomu, že pro tyto případy obsažena jsou příslušná ustanovení v odst. 1. téhož paragrafu, bylo úplně zbytečné a nemělo by — kromě ustanovení o pořadu vymáhání — logického oprávnění.

(Pokračování.)

LITERÁRNÍ ZPRÁVY

Gregor K r e k: **Anton Randa, Gedächtnisschrift zur hundertsten Wiederkehr seines Geburtstage**, Ljubljana, 1935, str. 41.

Jest vskutku zásluhou, že prof. dr. Krek vydal německy jubilejní studii o Randovi, která původně otištěna byla v září 1934 v časopisu »Slovenski pravnik«, a tak umožnil této zajímavé práci širší zveřejnění a známost ve vědeckých kruzích. Autor nenapsal jen oslavnou studii, nýbrž hodnotí Randovu právnickou osobnost kriticky. Randa není genius, neboť chybí jemu ona původnost a elementární síla, která přináší světu zcela nové idee; Randa právě svým smyslem pro praktičnost jest však fenomen, bez něhož nelze si představit rakouskou soukromoprávní literaturu minulého století (str. 7). Nové impulsy rakouské civilistice dal Unger; Randa s nadšením tyto popudy uváděl ve skutek. Mezi Randou a Ungrem jsou mnohé podobnosti: oba politici, oba jako skoro všichni významní civilisté moderní doby spoluutvářili denní život: Randa zprvu jako soudní úředník a později jako člen říšského soudu, Unger jako president nejvyššího soudu (str. 13), oba navazovali na poznatky historické školy, učili však živé právo, kdežto dogmatické dějiny byly jim jen pomocníci výkladů, nikoliv účelem (str. 14). Randa vždy přihlížel k účelům praktickým, v čemž se jeví sociologická metoda (str. 16); smysl pro skutečnost jest patrný také z přechetných legislativně politických spisů Randových,

jimiž Randa vyrůstá nejen nad své spolubojovníky, ale i nad Ungra (str. 18). Randa až do posledního dechu sledoval nový život a proto také vědecky nestárl; důsledkem empiricko-utilitaristického pojmání života u Randy bylo, že nemohl se nadchnouti pro spekulativně filosofické exkursy (str. 19). V tom směru byl Randův vývoj pravým opakem Iheringa; Randa nekonstruuje své these čistě rozumově a neodívá je v jiskřivé sentence, nýbrž jest solidním pracovníkem, na něhož možno se spolehnouti, poněvadž jeho stavba spočívá na pevných základech zákonů a života (str. 21); Randu možno označiti jako »vědeckého pozitivistu«, který vychází z pozitivního práva a je kriticky a systematicky zpracuje (str. 24). Nikdy se Randa nevyhýbá mnohostrannosti právních jevů a patřičně přihlíží i k otázkám veřejnoprávním, procesním i trestním. Ve vrcholných spisech z oboru práva soukromého nelze dnes všem názorům Randovým přisvědčiti, přes to však zůstávají nejdokonalejšími, vskutku mistrnými díly civilistiky v oborech držby, vlastnictví a náhrady škody. Randa i ve vysokém věku bojoval pro idee, jež teprve v desíletích po jeho smrti mohly se v zákonodárství uskutečnit, jeho píle neznala klidu, což nejlépe prokazují četná nová vydání, vždy rozšířená a doplněná, kdežto Unger otiskoval opětná vydání svého systému v nezměněné formě (str. 35). — Randovo národní smýšlení charakterisuje prof. Krek významně vzpomínkou na soukromou rozmluvu se známým německým učencem, jenž nějakou dobu byl Randovým kolegou v Praze a jenž svoji nacionální zaujatost proti českému cítění a významu Randovu projevil poznámkou, že by mohl uznati Randu jen jako kompilatora, jinak že jest eklektik; tato nacionální zaujatost jest patrna také z krátkého odbytí díla Randova v Landsbergových dějinách právní vědy (str. 39). — Výstižnými slovy shrnuje prof. Krek svůj úsudek o Randovi: šťastné spolupůsobení různých moderních metod, věcnost a vyhnutí se záludným spekulacím a volnoprávním experimentům, důkladnost, vzájemné oplodnění teorie a praxe (str. 41).

Jak z uvedeného patrnó, hodnotí prof. Krek dílo a osobnost Randovu ideově vřaděním do celého rámce prostředí, doby a vědeckého směru. Prof. Krek v celé studii stále sleduje souvislost prací Randových se životem a tak osvětluje s nové stránky jeho dílo. Právě toto ideové a sociální hledisko kvalifikuje studii prof. Kreka nejen jako příležitostnou jubilejní skizu, nýbrž jako významný a důležitý příspěvek k poznání Randovy osobnosti a díla.

Koblížek.

Dr. Jan Srb: **Úlevy při splácení pohledávek.** Praha 1936, vydáno Svazem čsl. spořitelén, stran 178, cena váz. celoplát. 35 Kč. Nedlouho po spise, uvedeném v předešlé zprávě, vychází v knihovně Svazu čsl. spořitelén jako 6. svazek výklad vládních nařízení ze dne 21. prosince 1935, č. 249 Sb. z. a n. o úlevách při splácení některých dlouhodobých pohledávek, č. 250 Sb. z. a n. o úlevách při splácení pohledávek za země-